

Datum: 31.05.2022

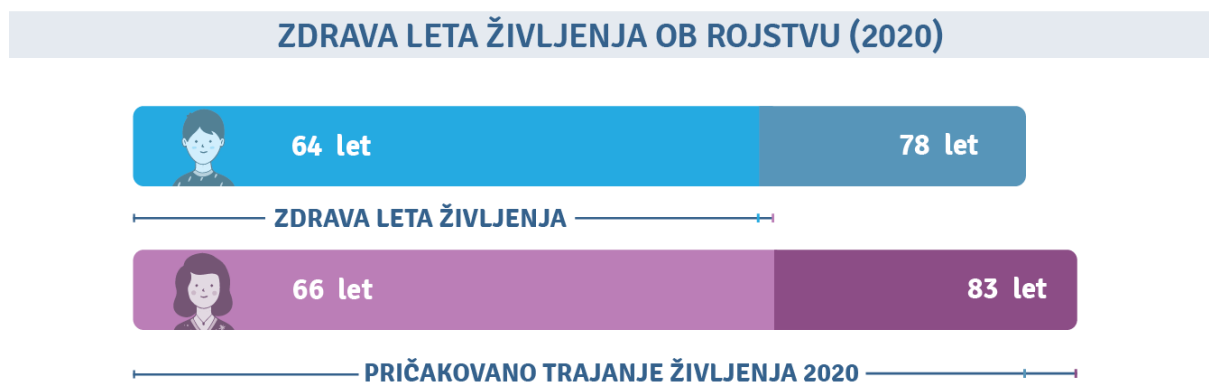
Prva objava:

ZDRAVA LETA ŽIVLJENJA 2020

Kratek povzetek

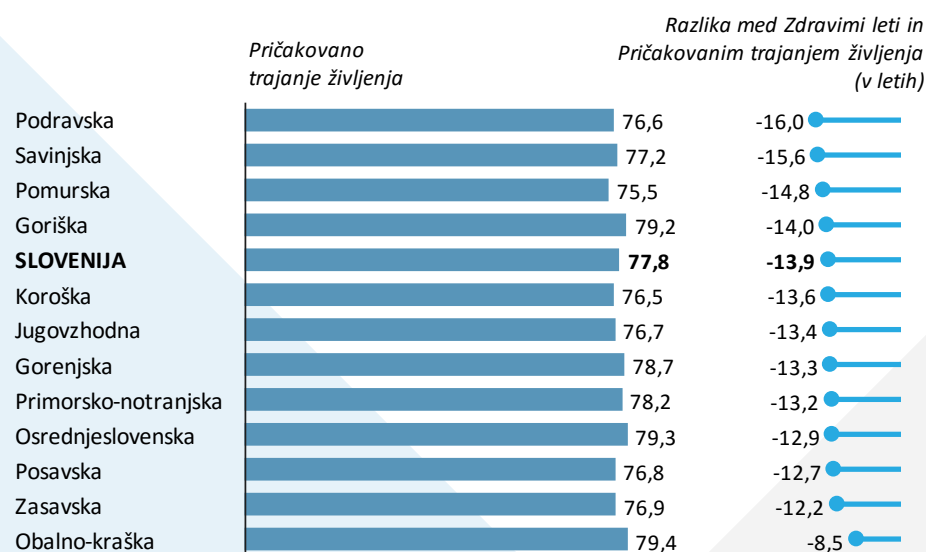
Strukturni kazalnik Zdrava leta življenja opazuje omejitve posameznika pri običajnih aktivnosti in predstavlja pričakovano trajanje življenja brez oviranosti. Kazalnik podaja odgovor na vprašanje ali se podaljševanje življenjske dobe preživi v dobrem ali slabem zdravju. Tako lahko v povprečju prebivalci Slovenije, rojeni v letu 2020, pričakujejo 81 let življenja, od tega 65 let brez večje oviranosti. Tokrat prikazujemo tudi podatke po posameznih statističnih regijah

Slika: Zdrava leta življenja in pričakovano trajanje življenja ob rojstvu, Slovenija, leto 2020

Dečki rojeni v letu 2020 lahko pričakujejo 64 let, deklice rojene v enakem obdobju pa 66 let življenja brez večjih oviranosti.

Slika: Pričakovano trajanje življenja in razlika med zdravimi leti življenja ob rojstvu, moški, Slovenija, leto 2020

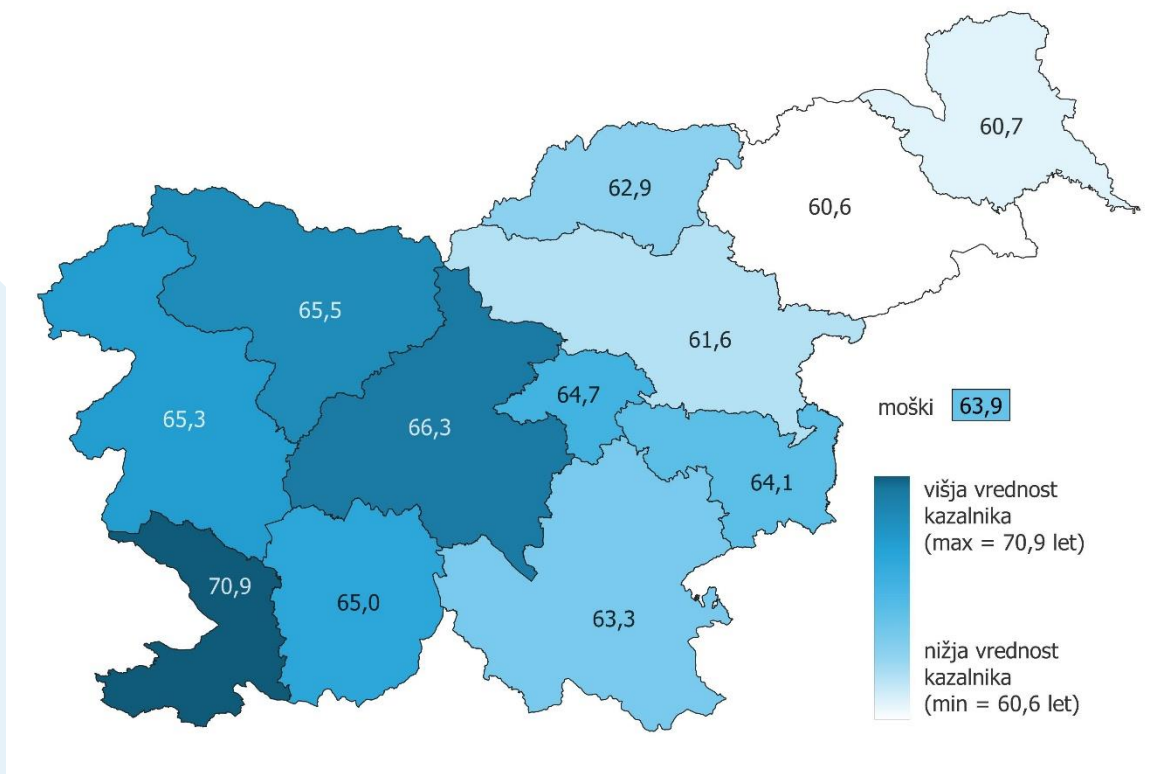
V primerjavi z dečki (moškimi), je pričakovati, da bodo deklice (ženske), rojene v letu 2020, živele dlje (imele daljšo pričakovano trajanje življenja), in imele daljše obdobje brez oviranosti (z več zdravimi leti življenja). Pričakovano trajanje življenja je za ženske v povprečju daljše za 5,6 let, obdobje brez oviranosti pa za 2,4 leta, v primerjavi z moškimi.

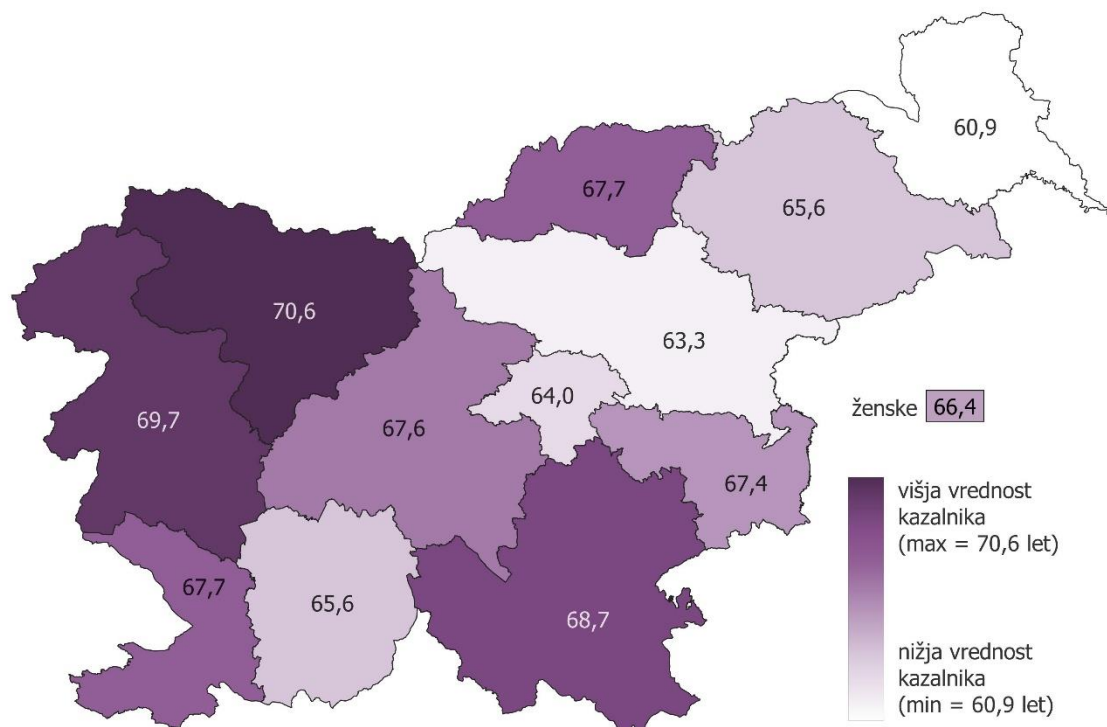
Slika: Pričakovano trajanje življenja in razlika med zdravimi leti življenja ob rojstvu, ženske, Slovenija, leto 2020

Regijsko gledano je stanje zelo raznoliko. Dečki, rojeni v letu 2020, lahko pričakujejo najdaljše obdobje življenja brez oviranosti v obalno-kraški, dekleta pa v gorenjski regiji.

Zdrava leta življenja ob rojstvu, po regijah, moški, Slovenija, 2020

Podrobnejše podatke in več informacij o kazalniku se nahaja na [NIJZ Podatkovnem portalu](#).

Opis zbirke podatkov ali raziskave

Evropski strukturni kazalnik Zdrava leta življenja (angleško »Healthy Life Years« - HLY) temelji na omejitvah posameznika pri običajnih aktivnostih, in torej predstavlja pričakovano trajanje življenja brez oviranosti (oziroma Pričakovana dolžina življenja brez invalidnosti "Disability-free life expectancy" - DFLE). Kazalnik Zdrava leta življenja ob rojstvu meri število let, za katera lahko oseba ob rojstvu pričakuje preživetje brez oviranosti pri običajnih aktivnostih.

Pričakovano trajanje zdravja se najpogosteje izračunava s pomočjo Sullivanove metode. Sullivanova metoda izračunavanja pričakovanega trajanja zdravja odraža trenutno samoporočano zdravstveno stanje dejanske populacije, prilagojeno glede na stopnje umrljivosti, neodvisno od starostne strukture populacije. V letu 2020 nastopi prelom časovne vrste zaradi spremenjenega vprašanja o samoporočani dolgotrajni oviranosti. Pričakovano trajanje zdravja, izračunano s pomočjo Sullivanove metode, predstavlja število preostalih let ob določeni starosti, katera lahko posameznik pričakuje, da bo preživel v zdravju.

Kazalnik Zdrava leta življenja je v kombinaciji s kazalnikom Pričakovanega trajanja življenja merilo funkcionalnega zdravstvenega stanja populacije. Daljšanje življenjske dobe ni sorazmerno z izboljševanjem zdravstvenega stanja populacije, saj postajajo kronične bolezni, slabotnost in invalidnost vse bolj razširjene zdravstvene tegobe starejših starostnih skupin. Če se leta zdravega življenja povečujejo hitreje, kot je rast pričakovane življenjske dobe populacije, potem to nakazuje, da ljudje živijo dlje in s tem tudi večji del svojega življenja preživijo brez omejitev oziroma invalidnosti.

Kazalnik je del osnovnega nabora evropskih strukturnih kazalnikov, pomen pa poudarja tudi Lizbonska strategija. Kazalnik se uporablja za:

- spremljanje zdravja kot dejavnika produktivnosti oz. gospodarskega dejavnika,
- upoštevanje kakovosti življenja,
- merjenje zaposljivosti starejših delavcev,
- spremljanje napredka pri dostopnosti, kakovosti in vzdržnosti zdravstvenega varstva.

Pravna podlaga za zbiranje podatkov:

Zakon o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva (Uradni list RS, št. 65/00, 47/15, 31/18, 152/20 - ZZUOOP, 175/20 - ZIUOPDVE, 203/20 - ZIUPOPdVE, 112/21 - ZNUPZ, 206/21 - ZDUPŠOP)

Uporabne povezave:

- [Podrobnejša metodološka pojasnila](#)
- [NIJZ Podatkovni portal](#)
- [Zdravje v občini](#)
- [Letopis](#)